

Opschalen effectieve preventieaanpakken

Trefwoorden: preventie, implementatie, opschalen, implementatiestrategie, gezondheidsbevordering

Datum geplaatst: 29 april 2025

Deadline: **30 juni 2025, 14.00 uur**

Inhoud

1.	Samenvatting.....	1
2.	Doel subsidieoproep.....	1
2.1	Aanleiding	2
2.2	Opbouw projecten	3
3.	Voorwaarden en verplichtingen	4
3.1.	Voorwaarden	4
3.1.1.	Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	4
3.1.2.	Staatssteun voorkomen	5
3.1.3.	Samenwerking en bijdrage van derden.....	5
3.1.4.	Welk bedrag kunt u aanvragen?	6
3.1.5.	Praktische voorwaarden.....	6
3.2.	Verplichtingen	7
4.	Beoordeling en prioriteitstelling	7
4.1.	Beoordelingsprocedure	7
4.2.	Programmaspecifieke relevantiecriteria	7
4.3.	Algemene relevantiecriteria	8
4.4.	Kwaliteitscriteria.....	8
4.5.	Prioriteitstelling	9
5.	Indienen	9
5.1	Indiening via Mijn ZonMw	9
5.2	Tips	10
5.4	Inhoudelijke vragen	10
5.5	Technische vragen	10
5.6	Downloads en links.....	10
6.	Bijlagen	10
	Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB.....	11

1. Samenvatting

Wie

Deze subsidie is bedoeld voor domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden en kan worden aangevraagd door een Nederlandse onderzoeksorganisatie. De (bij voorkeur bestaande) samenwerkingsverbanden bestaan minimaal uit (een vertegenwoordiging van) burgers, een Nederlandse onderzoeksorganisatie, een GGD en 2 praktijkorganisaties uit verschillende domeinen. Denk hierbij aan een aanbieder uit de (eerstelijns) zorg of het sociaal domein en/of een gemeente. Deelname van een onderwijs- of kennisinstelling in de projectgroep is een pre. Net als betrokkenheid van een Academische Werkplaats Publieke Gezondheid.

Waarvoor

Er kan een subsidieaanvraag worden ingediend voor kennisontwikkeling over succesvolle opschaling van effectieve preventieaanpakken. Met als resultaat hogere effectiviteit door betere implementatie en opschaling, meer impact op de volksgezondheid en op het verminderen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen.

De kennis draagt bij aan een duurzame preventie infrastructuur die ondersteunend is aan een integrale aanpak van gezondheidsbevordering en preventie.

Wat

Een samenwerkingsverband kan maximaal € 650.000,- aanvragen voor een project met een looptijd van maximaal 48 maanden. Er wordt een eigen bijdrage van 10% gevraagd. Het totale beschikbare budget voor de subsidieronde is € 6.500.000,-.

Wanneer

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	30 juni 2025 om 14.00 uur
Ontvangst commentaar referenten	16 september 2025
Deadline indienen wederhoor	30 september 2025 om 14.00 uur
Besluit	Eind november 2025
Uiterlijke startdatum	Binnen 6 maanden na honorering

2. Doel subsidieoproep

Het doel van deze subsidieoproep is het opleveren van kennis over succesvolle opschaling van effectieve preventieaanpakken. Met als resultaat hogere effectiviteit door betere implementatie en opschaling, meer impact op de volksgezondheid en op het verminderen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Hiervoor is kennis nodig over doelmatige en doeltreffende implementatie- en opschaalstrategieën en organisatorische randvoorwaarden. Het gaat hierbij om:

- Kennis over de effectiviteit van opschaalstrategieën.
- Kennis over het vertalen van preventieve interventies naar een andere context.
- Kennis over (een structuur voor) kwaliteitsbewaking en -borging tijdens het opschaalproces en hoe deze kwaliteitsbewaking georganiseerd wordt.

Deze kennis dient verankerd te worden in praktische instrumenten voor implementatie en in de werkwijze van professionals en praktijkorganisaties:

- De projecten moeten handelingsperspectieven opleveren en concrete stappenplannen, handvatten, checklists en tools voor het implementeren en opschalen van effectieve interventies waaronder handvatten/meetinstrumenten voor het monitoren van opschaling. Er zijn verschillende hulpmiddelen¹ beschikbaar om opschaling te ondersteunen, maar deze zijn niet ontwikkeld voor de Nederlandse context.
- Nevendoel is deskundigheidsbevordering van projectleiders, professionals en onderzoekers die bezig zijn met de implementatie van preventieve interventies en aanpakken.

De opgedane kennis moet gedeeld worden. Enerzijds door een stimulans te geven aan de lokale, regionale en landelijke kennisuitwisseling tussen professionals en organisaties uit kennis, beleid en

¹ Bijvoorbeeld de [Innovation Scalability Self-Administered Questionnaire](#), [Intervention Scalability Assessment Tool](#), [Readiness to Spread Assessment Tool](#), [Readiness to Receive Assessment Tool](#), [the PRACTIS guide \(PRACTical planning for Implementation and Scale-up\)](#).

praktijk over een duurzame preventie infrastructuur. Anderzijds door aansluiting bij lopende initiatieven zoals het [leernetwerk gezondheidsbevordering en preventie](#) en het [kennisnetwerk mentale gezondheid](#).

Binnen het Preventieprogramma gebruiken we de verschillende programmalijnen om kennis en innovaties door te geleiden naar een volgende fase in de kennisketen, naar uiteindelijke benutting en borging in de praktijk en het onderwijs. Preventieve interventies en aanpakken die binnen de effectiviteitslijn zijn onderzocht op effectiviteit en doelmatigheid kunnen in deze subsidieronde verder worden gebracht. Zo zorgen we voor continuïteit en tempo in de keten, en voor bestending van vernieuwingen.

2.1 Aanleiding

Nederland gezonder maken en gezondheidsverschillen verkleinen vraagt om investeren in preventie. Met preventie kunnen we veel (leefstijlgerelateerde) ziekten voorkomen of uitstellen. Door de vergrijzing en de toename van het aantal (chronisch) zieken stijgen de zorgvraag en zorgkosten terwijl tegelijkertijd de krapte op de arbeidsmarkt toeneemt. Preventie kan bijdragen aan een vitale samenleving waarin mensen zo lang mogelijk gezond blijven, mee kunnen doen en een bijdrage leveren door (vrijwilligers)werk. Maar het lukt nog niet overal om preventie optimaal in te zetten. Er zijn veel wetenschappelijk bewezen preventieve interventies maar in de praktijk blijkt het lastig om deze succesvol te implementeren en op te schalen. Veel effectieve interventies worden daardoor niet breed of helemaal niet geïmplementeerd in de praktijk en hebben daardoor beperkt of geen impact op de publieke gezondheid. Bewezen effectieve maatregelen zullen alleen een bevolkingsbrede impact hebben als ze op grote schaal worden geïmplementeerd. Het opschalen van effectieve preventieaanpakken is van vitaal belang. Want als dit niet gebeurt, wordt de samenleving de meest effectieve maatregelen en programma's ontzegd.

Aansluiting op Gezond en Actief Leven Akkoord

Met deze subsidieoproep sluiten we aan bij het Gezond en Actief Leven Akkoord ([GALA](#)). Met de uitvoering van afspraken uit het IZA en het GALA wordt ingezet op beter organiseren van zorg, welzijn en gezondheid op lokaal en regionaal niveau. In het GALA is afgesproken om interventies op te schalen. Er is nog te vaak sprake van versnipperde en tijdelijke initiatieven en financiering. Regionale samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en zorgpartijen komen nog te weinig tot stand. Voor ieder GALA doel zijn effectieve interventies beschikbaar maar deze worden onvoldoende snel opgeschaald en het lerend vermogen kan beter. In het GALA zijn ook afspraken gemaakt over de inzet van de kennis- en adviesfunctie van de GGD. De GGD kan ingezet worden voor het bieden van ondersteuning bij het stellen van lokale beleids- en gezondheidsdoelen en het kiezen van gepaste interventies om deze te behalen.

Opschaling

Onder opschaling wordt in deze subsidieoproep verstaan 'bewuste inspanningen om de impact van succesvol geteste gezondheidsinterventies te vergroten zodat meer mensen er baat bij hebben en om de ontwikkeling van beleid en programma's op een duurzame basis te bevorderen'²

In deze subsidieoproep is zowel implementeren als opschalen van toepassing. Implementeren is het geplande proces van het introduceren van een nieuwe of andere aanpak in een omgeving. Een omgeving kan een school, gemeente of regio zijn. Opschalen is het implementeren van de aanpak op andere locaties of in andere omgevingen, bijvoorbeeld opschaling van 1 regio naar het hele land.

Deze subsidieoproep sluit aan op de [Kennisagenda implementatie](#) en de in opdracht van ZonMw uitgevoerde [kennisyntheses implementatie](#). Hieruit komende de volgende knelpunten/kennislacunes naar voren:

- Het ontbreekt aan een goede preventie-infrastructuur in Nederland, waarbij gezondheidsbevordering op een integrale, duurzame én domeinoverstijgende manier wordt aangepakt. Er is nu nog sprake van versnippering. Er wordt nog veel vanuit losse interventies gedacht en minder vanuit preventie als integrale aanpak, waar interventies een plek in hebben.

² World Health Organization. Nine Steps for Developing a Scaling-Up Strategy. Geneva: WHO ExpandNet; 2010.

- Het blijkt lastig om inkomsten te genereren uit het aanbieden van preventieve interventies. Onderzoek toont aan dat voor weinig interventies de financiering structureel is geborgd, waardoor (her)erkenning, doorontwikkeling, kwaliteitsbewaking en opschaling worden belemmerd³.
- Daarnaast is opschaling van preventieve interventies ingewikkeld en zijn er minder structuren waarin interventies kunnen landen zoals richtlijnen en zorgstandaarden en beroepsverenigingen.
- Veel interventies zijn dus nog niet opgeschaald en vragen continue om inzet en aanjagen, vaak van de interventie-eigenaar. Wanneer een initiatiefnemer stopt kan dit daarom een risico zijn voor de interventie.
- De effectiviteit van een preventieve aanpak is óók afhankelijk van de kwaliteit van de uitvoering: wordt de interventie uitgevoerd zoals bedoeld? Uit onderzoek blijkt dat interventies die goed geïmplementeerd zijn, twee tot twaalfmaal effectiever zijn⁴. Maar de kwaliteit van de uitvoering is wisselend en wordt onvoldoende gemonitord.
- Het ontbreekt in Nederland aan kennis over doelmatige en doeltreffende implementatiestrategieën.
- Opschaalstrategieën zijn een soort implementatiestrategieën en nog maar beperkt beschreven in de literatuur. Er is nog weinig bekend over de effectiviteit van opschaalstrategieën en er is niet zoiets als één succesvolle opschaalstrategie en/of route die werkt in alle contexten.
- Er is behoefte aan handvatten/meetinstrumenten voor het monitoren van opschaling.
- Er is nog weinig bekend over de werkzame elementen van interventies en het opschaalproces, en hoe deze vertaald kunnen worden naar een andere context, wat in een opschalingsproces altijd nodig is.

2.2 Opbouw projecten

Domeinoverstijgende samenwerkingsverbanden zijn nodig om de uitdaging aan te gaan om werkelijk voortgang te maken met gezondheidsbevordering, het terugdringen van gezondheidsverschillen en het creëren van een gezonde leefomgeving. Dat vraagt ook een centrale rol van de GGD. In de domeinoverstijgende aanpak is de GGD de uitvoerings- en kennispartner van gemeenten. In de projecten binnen deze subsidieoproep werken samenwerkingsverbanden aan een gezamenlijke ambitie op een thema dat bijdraagt aan de doelen van het GALA. Het samenwerkingsverband doet dit door in gezamenlijkheid verschillende activiteiten, maatregelen en interventies uit te voeren (integrale aanpak). Een integrale aanpak is het in samenhang aanpakken van verschillende factoren die van invloed zijn op de gezondheid. Een integrale aanpak richt zich op het individu en de sociale en fysieke omgeving en vraagt om maatregelen op en samenwerking met meerdere domeinen. Een aanpak die zich richt op een gezond opgroeiende jeugd (12 t/m 25 jaar) heeft de voorkeur. Hiermee sluiten we aan bij de ambitie in het regeerprogramma: een gezond opgroeiende jeugd en een gezonde generatie in 2040.

Het terugdringen van gezondheidsachterstanden loopt dwars door alle doelen van het GALA. Het doel is om de gezondheid van iedereen én in het bijzonder die van mensen in een kwetsbare situatie te verbeteren om gezondheidsachterstanden terug te dringen.

Elk projectvoorstel omvat de volgende onderdelen:

Eerste fase

- In de eerste fase van het project wordt het systeem waarin de interventies en activiteiten worden uitgevoerd in kaart gebracht. De kwaliteit van de uitvoering (uitgevoerd zoals bedoeld) en de opschaalbaarheid van de interventies en activiteiten worden bepaald. Er zijn verschillende frameworks ontwikkeld die kunnen ondersteunen bij het in kaart brengen van de opschaalbaarheid van interventies⁵. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt in Nederland is het benodigde personeel een belangrijk onderdeel bij de beoordeling van de implementeerbaarheid/opschaalbaarheid van de aanpak.
- De context (alle factoren rond omgeving en gezondheid) wordt in kaart gebracht en dat geeft inzicht in welke aanpakken wel en niet werken (bereik en impact hebben). Wat niet werkt

³ [Rapport over knelpunten en succesfactoren rond financiering van leefstijlinterventies - Coalitie Leefstijl in de Zorg](#)

⁴ [Dossier-Wat-werkt-bij-implementatie-sociale-interventies \[MOV-13727541-1.0\].pdf \(movisie.nl\)](#)

⁵ Een voorbeeld is de 'Intervention Scalability Assessment Tool' (ISAT). Dit framework bestaat uit 10 domeinen die relevant zijn voor opschaalbaarheid, zoals bijvoorbeeld de aard van het probleem, bewijs van de effectiviteit, de strategische/politieke context en de kosten en baten van de interventie.

wordt gestopt. Daarna wordt de implementatie van de interventies en activiteiten geoptimaliseerd.

Tweede fase

- In de tweede fase van het project wordt de aanpak opgeschaald naar minimaal 3 andere omgevingen waarbij de bevorderende en belemmerende factoren in kaart worden gebracht en passende implementatiestrategieën worden gezocht. Eén van de implementatiestrategieën is aanpassing van de interventies en activiteiten aan de context. Daarnaast moet er ook een opschaalplan komen.
- In deze fase wordt geleerd in de praktijk. Welke implementatie- en opschaalstrategieën werken en welke werken niet? Waarom werkt een implementatie- of opschaalstrategie in de ene context wel en in de andere niet?
- In het onderzoek is expliciet ruimte voor een lerende, experimenterende werkwijze, waarbij het implementatie- en opschaalproces aangepast kan worden aan de hand van opgedane inzichten (cyclisch proces), zodat onderzoek en praktijk optimaal met elkaar kunnen interacteren.

Derde fase

- In de derde fase wordt de opgedane kennis vertaald in concrete handleidingen en tools voor het opschalen van effectieve interventies. Hierbij wordt voortgebouwd op bestaande kennis en producten. Resultaten en producten moeten vrij toegankelijk zijn, toepasbaar zijn in de praktijk en landelijke relevantie hebben.

Preventieprogramma 2023-2026

Deze subsidieoproep komt voort uit de programmalijn 'Kennisbenutting en implementatie' van het [Preventieprogramma 2023-2026](#). Naast kennisbenutting en implementatie, heeft het preventieprogramma ook aandacht voor innovatie, effectiviteitsonderzoek en vroege opsporing. Het programma hanteert een brede definitie van gezondheid.

Met de programmalijn Kennisbenutting en implementatie stimuleren we de impact van kennis in de preventiepraktijk. Het gaat hierbij om het gebruik en de implementatie van bestaande aanpakken en (bewezen effectieve) interventies. Naast het stimuleren dat kennis in de praktijk wordt benut, wordt ook onderzoek gestimuleerd naar welke implementatiestrategieën wanneer en in welke context werken.

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

3.1. Voorwaarden

Uw subsidieaanvraag moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen.

- In uw subsidieaanvraag wordt gewerkt aan een gedeelde ambitie op een thema dat bijdraagt aan de doelen van het GALA: een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, het versterken van (de verbinding met) de sociale basis, een gezonde leefstijl, versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid en vitaal ouder worden.
- De subsidie kan niet worden ingezet voor het uitvoeren van interventies of activiteiten die al uit Wmo, Zvw, Wlz en Jeugdwet gefinancierd worden.
- Er is in deze subsidieoproep geen ruimte voor het ontwikkelen van nieuwe interventies.
- Projecten met een beperkt bereik of beperkte omvang, bijvoorbeeld het opschalen van 1 enkele interventie, komen niet in aanmerking voor subsidie. Samenwerkingsverbanden dienen minimaal op regionaal niveau te werken.
- De tweedelijns- en derdelijnszorg zijn uitgesloten binnen deze subsidieronde.

3.1.1. Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

De hoofdaanvrager dient afkomstig te zijn van een Nederlandse onderzoeksorganisatie.

Het project moet worden uitgevoerd in een domeinoverstijgend samenwerkingsverband. Dit samenwerkingsverband bestaat minimaal uit (een vertegenwoordiging van) burgers, een Nederlandse onderzoeksorganisatie, een GGD en 2 praktijkorganisaties uit verschillende domeinen, zoals een aanbieder uit het (eerstelijns) zorg- of sociaal domein en/of een gemeente. Een onderzoeker met aantoonbare ervaring met implementatieonderzoek dient onderdeel te zijn van het samenwerkingsverband.

De hoofdaanvrager is werkzaam bij een in Nederland gevestigde onderzoeksorganisatie. De andere (verplichte) partijen zijn medeaanvrager. De subsidieaanvraag kan ingediend worden door de hoofdaanvrager namens het beoogde samenwerkingsverband. Een ondertekende samenwerkingsovereenkomst is onderdeel van en bijlage bij de uitgewerkte subsidieaanvraag.

In te richten leernetwerk

Na honorering van de subsidieaanvragen wordt voor de duur van de looptijd van de projecten een overkoepelend (landelijk) leernetwerk ingericht. Hiermee stimuleren we de uitwisseling tussen de verschillende samenwerkingsverbanden en zorgen we ervoor dat de kennis naast lokaal en regionaal ook landelijk wordt ontsloten, gedeeld en geborgd. Doel hiervan is de effectiviteit en het bereik van de resultaten uit de projecten te versterken en in te zetten op het vergroten van de onderlinge samenhang tussen projecten. De verschillende samenwerkingsverbanden en professionals uit praktijk en onderzoek ontmoeten elkaar regelmatig in (digitale) bijeenkomsten van het leernetwerk. ZonMw faciliteert het leernetwerk, stemt af met andere relevante initiatieven en sluit aan bij de leervragen van de deelnemende projecten. Deelname aan de bijeenkomsten van het leernetwerk is verplicht voor de gehonoreerde projecten waarbij niet alleen onderzoekers maar juist ook praktijkprofessionals deelnemen. U dient hiervoor € 50.000,- te reserveren op de begroting.

3.1.2. Staatssteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun⁶. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

DAEB vrijstellingsbesluit

Indien (een deel van) de binnen een project uit te voeren activiteiten voor deze subsidieoproep door ZonMw worden aangemerkt als een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB'), betekent dit dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. In [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#) vindt u meer informatie over het DAEB Vrijstellingsbesluit, evenals de vereisten van het DAEB Vrijstellingsbesluit waaraan moet worden voldaan.

3.1.3. Samenwerking en bijdrage van derden

ZonMw stimuleert samenwerking tussen en deelname van partijen. Daarbij geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als afspraken leiden of kunnen leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun of als daardoor niet aan de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan.

Samenwerking is een vereiste. Het samenwerkingsverband bestaat minimaal uit: (een vertegenwoordiging van) burgers, een Nederlandse onderzoeksorganisatie, een GGD en twee praktijkorganisaties uit verschillende domeinen zoals een aanbieder uit het (eerstelijns) zorg- of sociaal domein en een gemeente. Bij een aanvraag kunnen meerdere GGD'en betrokken zijn, bijvoorbeeld voor opschaling van 1 GGD regio naar andere GGD regio's. Deelname van een onderwijs- of kennisinstelling in de projectgroep is een pre voor de doorgeleiding van kennis uit de projecten. Betrokkenheid van een Academische Werkplaats Publieke Gezondheid is een pre. Denk bij een aanpak gericht op de jeugd ook aan samenwerking met bijvoorbeeld opleidingen, sportorganisaties, bedrijven.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen maken onderdeel uit van de samenwerking.

⁶ Artikel 107 VWEU.

- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat dit door derden zal worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Samenwerkings- en sponsorovereenkomst

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de daarbij horende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept samenwerkings- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

3.1.4. Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde

- kan maximaal € 650.000,- worden aangevraagd voor een looptijd van maximaal 48 maanden
- leveren partijen een eigen bijdrage van 10%. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij een aangevraagde subsidie van € 650.000,- het totale projectbudget minimaal € 715.000,- is. Deze cofinanciering mag ook de inzet van uren betreffen.
- wordt € 50.000,- gereserveerd voor deelname aan het leernetwerk.
- wordt minimaal 10% van uw projectbudget gereserveerd voor communicatie, disseminatie en kennisoverdracht. Neem dit op in de begroting bij de uitgewerkte subsidieaanvraag. Dit bedrag is bedoeld voor het actief delen van projectresultaten met de Nederlandse praktijk en het ontwikkelen en verspreiden van kennisproducten. Dit bedrag kan niet worden ingezet voor presentaties op internationale congressen.
- kan de subsidie niet worden ingezet voor het uitvoeren van interventies of activiteiten die al uit Wmo, Zvw, Wlz en Jeugdwet gefinancierd worden.
- kunnen accountantskosten tot een maximum van € 3.500,- bij projecten van € 125.000,- of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000,- of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 6,5 miljoen.

Indien u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert, mag u kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting. Dit kan tot een maximumbedrag van € 5.000,-. In de begroting neemt u 'Open Access' als aparte budgetregel op. Zie voor meer informatie over Open Access hoofdstuk 3.1 en de ZonMw-webpagina [Open Access](#).

Opvolgende financiering

Bij deze subsidieronde bestaat de mogelijkheid dat een opvolgende subsidieronde wordt geopend. Projectleiders die een project uitvoeren met subsidie uit deze subsidieronde kunnen dan een aanvraag indienen voor een opvolgende subsidie. ZonMw kan bijvoorbeeld de mogelijkheid tot een Verspreidings- en implementatie Impuls (VIMP) aanbieden aan projectleiders; of aan meerdere projectleiders samen. Met een VIMP brengen de projectleiders de opbrengsten nog een belangrijke stap verder. Het kan gaan om de beoogde resultaten, maar ook om onverwachte inzichten of opbrengsten die waardevol zijn om verder te benutten.

3.1.5. Praktische voorwaarden

- Schrijf uw subsidieaanvraag in het Nederlands.

- Ook de titel van uw project is in het Nederlands en maximaal 100 tekens.

3.2. Verplichtingen

Verplichtingen zijn van toepassing wanneer u een subsidie krijgt toegekend. Hiervoor volgt ZonMw de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#). Daarnaast zijn ook de volgende verplichtingen van toepassing:

- **Open Access**
Alle publicaties die voortkomen uit (wetenschappelijk) onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gefinancierd is, moeten Open Access beschikbaar gesteld worden (conform ZonMw Open Access beleid). ZonMw accepteert verschillende Open Access routes. Naast artikelen, moedigt ZonMw ook aan om andere type (wetenschappelijke) publicaties Open Access beschikbaar te stellen (zoals een monografie, boeken, *conference proceedings* en grijze literatuur), maar ook onderzoeksdata en kennisproducten van praktijkgericht onderzoek (zoals modellen, protocollen, prototypen, digitale tools, demonstraties).
Voor meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de volledige voorwaarden en mogelijkheden, verwijzen we u naar [onze website](#).
- **Voorwaarden voor valorisatie**
ZonMw streeft naar brede toegankelijkheid van door haar gesubsidieerde projecten, daarom, dienen de [tien principes voor Maatschappelijk Verantwoord Licentiëren](#) (MVL) te worden toegepast bij licentiëring van resultaten. Beschrijf indien van toepassing hoe aanspraak op intellectueel eigendom is geregeld met samenwerkende partijen en eventueel derden. Geef ook aan hoe deze partijen de tien principes zullen naleven.

4. Beoordeling en prioriteitstelling

4.1. Beoordelingsprocedure

De beoordelingsprocedure in de fase van de uitgewerkte subsidieaanvraag bestaat uit een schriftelijke beoordeling van de kwaliteit van de aanvraag door referenten, de mogelijkheid tot schriftelijk wederhoor en een eindbeoordeling door de programmacommissie. De programmacommissie beoordeelt de relevantie, kwaliteit en begroting van alle aanvragen. Hieronder staan relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

Voor meer informatie over de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic [‘in 10 stappen subsidie aanvragen’](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

4.2. Programmaspecifieke relevantiecriteria

In uw subsidieaanvraag gaat u in op de volgende punten:

Bijdrage doel subsidieoproep

- Uw subsidieaanvraag draagt overtuigend bij aan het doel van deze subsidieoproep.

Samenwerking

- U gaat bij voorkeur uit van een bestaand samenwerkingsverband dat waar nodig wordt uitgebreid en aangevuld met de voor het project benodigde disciplines en domeinen. Er is sprake van domeinoverstijgende samenwerking, bijvoorbeeld tussen het sociaal domein, publieke gezondheid en/of het zorgdomein. Waar mogelijk wordt ook het ruimtelijke domein (leefomgeving) betrokken.
- De samenwerking vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid, dit blijkt ook uit de ingediende begroting.
- U beschrijft hoe u de kennis- en adviesfunctie van de GGD inzet binnen het project.
- U beschrijft hoe u het proces van samen leren vormgeeft en hoe u professionals en samenwerkingspartijen daarbij betreft.

Inhoudelijk

- U werkt aan een gezamenlijke ambitie op een thema dat bijdraagt aan de doelen van het GALA. U gaat hierbij uit van lange termijn gezondheidsdoelen. Het gaat om een integrale aanpak waarbij vanuit sectoren binnen en buiten de volksgezondheid, vanuit beleid en op uitvoeringsniveau domeinoverstijgend wordt samengewerkt aan een pakket van activiteiten, maatregelen en interventies voor en met de doelgroep.
- U beschrijft de maatregelen en interventies gericht op het individu én de sociale en fysieke omgeving. Bijvoorbeeld aan de hand van de 4 pijlers van de integrale aanpak: educatie, signalering en ondersteuning, omgeving, en regelgeving en handhaving⁷.

⁷ [Zet in op vier pijlers voor een complete aanpak | Loketgezondleven.nl](#)

- U onderbouwt de effectiviteit van (onderdelen van) deze aanpak.
- Het is een pre als de aanpak kosteneffectief is⁸.
- De uitgewerkte subsidieaanvraag beschrijft een implementatieplan aan de hand van tenminste één model en/of framework. Het kan daarbij handig zijn een procesmodel te combineren met een determinanten framework. Op het [implementatie-kennisportaal](#) van ZonMw vindt u meer achtergrondinformatie.

Maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie

- U beschrijft en onderbouwt in uw aanvraag de noodzaak voor de opschaling van de integrale aanpak. U geeft een analyse van de huidige situatie en beschrijft welke knelpunten er hierbij zijn. Knelpunten kunnen verschillend zijn en zijn afhankelijk van doelgroep en context. Om goed inzicht te krijgen in knelpunten is een gedegen analyse nodig.
- Naast effectiviteit, is implementeerbaarheid een belangrijk criterium voor de aanpak. Onderbouw daarom in de subsidieaanvraag waarom de implementatie/opschaling van deze aanpak haalbaar is in de praktijk.
- Uit de aanvraag wordt duidelijk hoe aangesloten wordt bij de meest recente nationale en internationale wetenschappelijke inzichten.
- Het project sluit goed aan op de kennislacunes op het gebied van implementatie in de gezondheidszorg in Nederland, zoals genoemd in de [kennisagenda implementatie](#).
- U maakt aantoonbaar gebruik van bestaande kennis zoals uit de [Kennisbundel Gezond leven in gemeente en regio](#).

4.3. Algemene relevantiecriteria

Participatie van patiënten en/of eindgebruikers

- Beschrijf hoe de einddoelgroep (burgers/patiënten) betrokken is en wat het project de doelgroep oplevert. Met 'betrekken' bedoelen we concreet het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij het opstellen van de subsidieaanvraag en het uitvoeren van het project.
- U beschrijft hoe de uitvoerend professionals betrokken zijn bij de implementatie en opschaling van de preventieaanpak(ken) en hoe uw project bij gaat dragen aan deskundigheidsbevordering van projectleiders, professionals en onderzoekers die bezig zijn met de implementatie van preventieve interventies en aanpakken.

Diversiteit

- Beschrijf hoe er aandacht wordt besteed aan [diversiteit](#) en differentiatie van de doelgroep naar kenmerken zoals [seks en gender](#), leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele diversiteit, waar relevant voor de thematiek van het project.

Toegang tot data

- ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data. Beschrijf in uw uitgewerkte subsidieaanvraag hoe u gebruik maakt van bestaande databestanden en/of onderbouw de noodzaak van nieuwe dataverzameling. Geef ook aan hoe u van plan bent toekomstige data/resultaten FAIR te delen. Houd bij de planning en begroting van uw project rekening met de kansen en vereisten met betrekking tot [FAIR data en datamanagement](#). Indien u geen data verzamelt, vermeld dit dan in uw subsidieaanvraag.

Toepassing in termen van impact

- Beschrijf hoe u verwacht impact te realiseren en aan te tonen. Projecten die ZonMw financiert moeten impact hebben. Nieuwe kennis en kunde moet gebruikt worden in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op [de ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

4.4. Kwaliteitscriteria

Doelstelling en vraag- of taakstelling

- Beschrijf helder, concreet en bondig wat het project beoogt.

Plan van aanpak

- Beschrijf de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing. Het plan van aanpak sluit aan op de geformuleerde doelstellingen en bevat een beschrijving van de gekozen interventiemethoden, onderzoeksmethoden, analyses en

⁸ Zie bijvoorbeeld [Investeren in preventie loont! - Trimbos-instituut](#)

uitkomstmaten, inclusief onderbouwing. Het plan van aanpak bestaat uit verschillende fasen, zie hiervoor [Opbouw projecten](#).

- Het project doet op een vernieuwende manier onderzoek naar het onderbouwd kiezen voor een strategie voor het implementeren en opschalen van de integrale aanpak. Denk hierbij ook aan vergelijkend onderzoek naar het effect van verschillende implementatiestrategieën.
- Het project geeft inzicht in dit dynamische proces. Bijvoorbeeld actieonderzoek, participatief onderzoek, veranderkundig onderzoek en observationeel onderzoek. Onderdeel van het project is een procesevaluatie. Deze procesevaluatie verschaft ook inzicht in de effectiviteit en werkingsmechanismen van de geselecteerde implementatie- en opschaalstrategieën. Beschrijf de stappen van het implementatie- en opschalingsproces. Beschrijf welke belemmerende en bevorderende factoren al geïdentificeerd zijn en hoe u deze in het project verder systematisch in kaart brengt. Denk hierbij aan factoren op verschillende niveaus, zoals kenmerken van de interventie, van de doelgroep, van de professionals, van de organisatie en van de context. Beschrijf ook hoe de keuze van implementatie-strategie(ën) tot stand komt.
- De subsidieaanvraag omschrijft en onderbouwd de uitkomstmaten van het onderzoek in relatie tot de vraag/doelstelling van het project. Het project moet in ieder geval directe effecten van implementatie (bijvoorbeeld bereik) meenemen.

Haalbaarheid

- Maak aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.

Projectgroep of persoon

- Beschrijf hoe de samenstelling van de projectgroep bijdraagt aan de kwaliteit van uw onderzoek of project.
- U geeft ook aan hoe burgers/patiënten op een voor hen zinvolle manier onderdeel zijn van de projectgroep.
- Praktijkprofessionals die betrokken zijn bij de implementatie van preventieve interventies en aanpakken zitten ook in de projectgroep.
- Uit de aanvraag blijkt aantoonbaar dat voldoende implementatie expertise in de projectgroep aanwezig is.
- Bij voorkeur zijn ook onderzoekers met expertise op gedragsverandering betrokken.

Borging

- In de opzet en uitvoering van het onderzoek wordt expliciet geanticipeerd op de toekomstige borging van de resultaten en activiteiten na afloop van de subsidie. U geeft aan hoe uw project binnen de huidige preventieinfrastructuur past en hoe de te ontwikkelen werkwijzen hierin worden opgenomen. Het is daarbij wenselijk dat een organisatie wordt aangewezen voor beheer, onderhoud en doorontwikkeling. De aanvraag licht de wijze hoe hierop wordt geanticipeerd, helder toe.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

4.5. Prioriteitstelling

Wanneer het aantal honoreerbare aanvragen het beschikbare budget overstijgt, dan zal de commissie bij gelijke relevantie en kwaliteit de volgende aanvullende afwegingsgronden hanteren:

- Een aanpak die zich richt op een gezond opgroeiende jeugd (12 t/m 25 jaar).
- Kosteneffectiviteit van de aanpak.
- Spreiding over regio's.
- Deelname van een Academische Werkplaats Publieke Gezondheid.
- Deelname van een onderwijs- of kennisinstelling in de projectgroep.

5. Indienen

5.1 Indiening via Mijn ZonMw

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van een subsidieaanvraag is 30 juni 2025, om 14.00 uur.

Het gehele tijdspad voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

5.2 Tips

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt moet u zich eerst registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.

5.4 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen contact op met: Pauline Mourits, 070 349 53 84, Implementatiepreventie@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

Op de ZonMw website leest u meer over:

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- ['in 10 stappen subsidie aanvragen'](#)
- [Wat dien ik in](#)
- [Voorwaarden en Verplichtingen](#)
- [Beoordeling van subsidieaanvragen](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Vrijstelling staatssteun](#)
- [FAIR datamanagement](#)
- [Open Access](#)
- [Implementatie en impact](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)
- [Preventieprogramma 2023-2026](#)

6. Bijlagen

- [Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB](#)

Bijlage 1 – Staatssteun – DAEB

Wanneer binnen deze subsidieronde subsidie wordt aangevraagd, verstrekt ZonMw de subsidie onder het DAEB Vrijstellingsbesluit⁹, mits aan onderstaande voorwaarden voldaan wordt.

ZonMw heeft de beschreven activiteiten onder het kopje 'doel subsidieoproep' aangemerkt als economische activiteiten van algemeen belang. Voorafgaand aan de subsidieverlening zal ZonMw de subsidieontvanger(s) van de hierboven beschreven activiteiten via een besluit belasten met het beheer van een Dienst van Algemeen Economisch Belang ('DAEB').

De DAEB zal (voor een deel) bestaan uit het uitvoeren van de in het projectvoorstel beschreven activiteiten

De subsidieontvanger(s) die binnen deze subsidieronde subsidie ontvangen zijn op grond van artikel 5 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit verplicht om in hun boekhouding de kosten en de baten die samenhangen met de DAEB activiteiten gescheiden op te nemen van kosten en baten van activiteiten die niet onder de DAEB vallen.

De financiering van het project zal de maximale duur van het project niet overschrijden. De maximale duur van een project zal in lijn met het DAEB Vrijstellingsbesluit in ieder geval niet meer dan 10 jaar bedragen.

Het aangevraagde subsidiebedrag mag niet meer bedragen dan de nettokosten van de voorziene projectactiviteiten. De parameters voor de berekening van de compensatie voor elk project zijn opgenomen in de [begrotingsstukken van ZonMw](#). De berekeningswijzen opgenomen in de begrotingsstukken zijn in overeenstemming met artikel 4 van het DAEB Vrijstellingsbesluit. Gebleken overcompensatie vordert ZonMw op grond van artikel 6 lid 2 van het DAEB Vrijstellingsbesluit terug. Is de looptijd van het project langer dan 3 jaar dan voert ZonMw een tussentijdse controle uit of er sprake is van overcompensatie.

In het geval van een consortium en bij de aanvraag nog onduidelijk is welke partijen aan het consortium deelnemen, is het mogelijk om deze partijen op een later moment aan het consortium toe te voegen. U dient het toevoegen van een nieuwe partij aan het consortium schriftelijk te melden bij ZonMw. De nieuwe partij zal pas onderdeel vormen van het consortium indien ZonMw goedkeuring heeft verleend. Voor alle partijen geldt dat ze afzonderlijk aan alle voorwaarden van het DAEB Vrijstellingsbesluit dienen te voldoen.

Indien blijkt dat de projectactiviteiten niet, of niet geheel zijn verricht, dan wel niet, of niet geheel aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan, kan ZonMw de subsidie op een lager bedrag vaststellen en uitbetaalde voorschotten(deels) terugvorderen.

⁹ Besluit van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen, 2012/21/EU, PB EU 2012 L7/3.